Nota van beantwoording schriftelijk vragen R'74
Bestuurlijke toekomst Rozendaal
College van B&W Rozendaal
27 oktober 2026
t.b.v. Commissiebehandeling d.d. 27 oktober

Gemeente ROZENDAAL

Vraag 1: Kan het college bevestigen dat Brummen als harde voorwaarde heeft gesteld aangesloten te willen blijven bij de Stedendriehoek en wat betekent deze voorwaarde concreet voor de regionale positionering van een eventuele fusiegemeente Rheden/Brummen/Rozendaal. En is dit breekpunt voor Brummen?

Antwoord: Voor de beantwoording van deze vraag hebben we contact opgenomen met de gemeenten Rheden en Brummen. Zij stellen in reactie op deze vraag het volgende: Bij de besluitvorming in Brummen (januari 2026) heeft de raad op advies van het college deze voorwaarde gesteld. Bij de besluitvorming in Rheden (februari 2026) heeft de raad hierover geen besluit genomen.

In het raadsbesluit voor de opdracht tot het Herindelingsontwerp hebben de raden van Brummen en Rheden dit niet opgenomen en het volgende vastgesteld:
Het college opdracht te geven een gezamenlijk gedragen concept Herindelingsontwerp op te stellen, waarbij:

1. deze door de raad is vastgesteld voor uiterlijk tweede helft 2027;
2. de regionale samenwerkingsverbanden nader zijn onderzocht en er een zo breed mogelijk gedragen voorkeursscenario ligt;
3. er goed invulling is gegeven aan de opdracht van de gemeenteraden ten aanzien van communicatie, participatie en het creëren van draagvlak door de raad een participatieplan te laten vaststellen in november 2026;
4. € 200.000 budget beschikbaar te stellen uit de algemene reserve.

Uitgangspunt binnen het komen tot een Herindelingsontwerp is om daarbinnen richtinggevende uitspraken te doen over de toekomstige samenwerkingsverbanden (in elk geval de wettelijk verplichte).

Vraag 2: Welke concrete gevolgen kan een keuze voor de Stedendriehoek hebben voor de sociaal-economische samenwerking, regionale voorzieningen, arbeidsmarkt, bereikbaarheid en bestuurlijke samenwerking van Rozendaal met Arnhem en de regio Arnhem-Nijmegen?

Antwoord: De sociaal-economische samenwerking op de werkvelden van de Stedendriehoek c.q. de GMR kunnen in beide regio's worden ondergebracht. Het afwegingskader hiervoor wordt nog opgesteld. Afweging vindt plaats bij het opstellen van het Herindelingsontwerp.

Vraag 3: Klopt het dat de definitieve keuze voor de regionale indeling mogelijk wordt overgelaten aan de gemeenteraad van de nieuwe fusiegemeente? Zo ja, op basis van welke afspraken of uitgangspunten zou die raad hierover besluiten?

Antwoord: Voor de beantwoording van deze vraag is contact opgenomen met de gemeenten Rheden en Brummen. Zij geven aan dat dit zal blijken uit het Herindelingsontwerp. Daarin zullen de drie gemeenten zelf een besluit over nemen.

Vraag 4: Welke mogelijkheden heeft het college om vóór deelname aan eventuele fusieonderhandelingen duidelijkheid en bestuurlijke zekerheid te verkrijgen over het behoud van de regionale oriëntatie van Rozendaal op Arnhem en de regio Arnhem-Nijmegen?

Antwoord: Aangezien die oriëntatie onderdeel is van het door de 3 raden vast te stellen Herindelingsontwerp zal daarin de benodigde duidelijkheid door de raden kunnen worden opgenomen. Voor de wettelijk verplichte regelingen betekent dat een advies aan de minister van Binnenlandse zaken (BZK), die daarover het uiteindelijke besluit neemt.

Vraag 5: Is het mogelijk om hierover vooraf expliciete afspraken te maken met Rheden en Brummen en deze vast te leggen in de uitgangspunten, intentieovereenkomst of het eventuele fusievoorstel? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Nee, dat is niet mogelijk in relatie tot de fusie Rheden-Brummen. De essentie is dat de Rozendaalse raad eerst kiest voor een bestuurlijke toekomst (principebesluit) en vervolgens komt tot gezamenlijke afspraken. De wet Arhi biedt hiervoor de kaders. Rheden en Brummen hebben afgesproken dat hierover richting wordt gegeven in het Herindelingsontwerp, met voorrang voor de wettelijke samenwerkingsverbanden.

Vraag 6: Is het college bereid om de toekomstige regionale positionering als een expliciet bespreekpunt en aandachtspunt voor de besluitvorming over een eventuele fusie te agenderen, zodat de gemeenteraad van Rozendaal dit belang kan meewegen voordat een keuze wordt gemaakt?

Antwoord: In het Herindelingsontwerp worden expliciete uitgangspunten vastgelegd voor de regionale positionering. Op dat moment kunt u daar als raad een besluit over nemen. Zie ook voorgaande antwoorden.

Vraag 7: Welke gevolgen heeft een eventuele aansluiting van de nieuwe fusiegemeente bij de Stedendriehoek voor de indeling in de veiligheidsregio en is een wijziging van de huidige veiligheidsregio noodzakelijk of te verwachten?

Antwoord: We zien amper gevolgen voor inwoners in de keuze voor een regionale oriëntatie. Een onderscheid moet gemaakt worden tussen de ruimtelijk-economische samenwerking binnen de Stedendriehoek (een niet-wettelijke, vrijwillige samenwerking) en de wettelijke verplichte samenwerking binnen bv de GGD en de Veiligheidsregio. De keuze over de ruimtelijk-economische samenwerking heeft niet automatisch consequenties voor de andere GR-en. Deze staat los van elkaar. Het Stedendriehoekgebied is niet hetzelfde als het gebied van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG). Gebied VNOG is zónder de gemeente Deventer (= Overijssel) en mét de gehele Achterhoek.
De keuze voor aansluiting bij een Veiligheidsregio en GGD zal richtinggevend onderdeel zijn van het Herindelingsontwerp omdat na vaststelling daarvan de gemeenten met die GR-en aan de slag gaan om de onthechting en de aanhechting te gaan regelen voor 1-1-2030. De minister van BZK neemt hierover het uiteindelijke besluit.

Vraag 8: Welke concrete gevolgen zou een dergelijke wijziging hebben voor de inwoners van Rozendaal, bijvoorbeeld voor de brandweerzorg, ambulancezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en voorbereiding op noodsituaties?

Antwoord: Geen. Het uitgangspunt is dat er voor inwoners niets verandert. Ter illustratie; voor de brandweer zal Rozendaal in alle gevallen vanuit post Velp worden aangereden.

Vraag 9: Welke gevolgen zijn te verwachten voor de aanrijtijden, de inzet van hulpdiensten, de onderlinge samenwerking tussen hulpverleningsdiensten en de bereikbaarheid bij calamiteiten?

Antwoord: Geen. Een eventuele herindeling leidt niet tot langere of kortere aanrijdtijden voor Rozendaal. Aanrijdtijden zijn onder meer afhankelijk van de ligging en beschikbaarheid van hulpverleningsposten en er zijn wettelijke landelijke kaders over maximale aanrijtijden, de personele bezetting, de operationele organisatie en de geldende afspraken over onderlinge bijstand. Ook tussen veiligheidsregio's bestaan afspraken over samenwerking en inzet van hulpdiensten.

Vraag 10: Welke financiële en organisatorische gevolgen kan een eventuele overgang naar een andere veiligheidsregio hebben voor de nieuwe fusiegemeente en specifiek voor Rozendaal?

Antwoord: In beide gevallen (samenvoeging Rheden-Brummen, of Arnhem) zullen er eenmalige kosten zijn voor enerzijds het vertrek bij de ene regio en de verbrede aansluiting bij de andere. Het rijk verschaft in elk geval wel subsidie om de eventuele frictiekosten te compenseren. &VandeLaar heeft berekend welke bijdrage er voor de 2 varianten uit het rijk verwacht wordt (zie rapport).

Vraag 11: Kan het college inzichtelijk maken welke verschillen er bestaan tussen de huidige veiligheidsregio en de veiligheidsregio waaronder de gemeenten van de Stedendriehoek vallen, en welke consequenties deze verschillen voor Rozendaal kunnen hebben?

Antwoord: De veiligheidsregio's Gelderland-Midden en Noord- en Oost-Gelderland hebben dezelfde wettelijke basistaken.

Vraag 12: Is het college bereid deze gevolgen vooraf in kaart te laten brengen, zodat de gemeenteraad van Rozendaal de consequenties kan meewegen voordat een besluit wordt genomen over een eventuele fusiepartner?

Antwoord: Aan uw raad wordt geadviseerd om op 10 november te besluiten over de bestuurlijke toekomst van Rozendaal. Rheden, Brummen én Rozendaal, indien onze raad het principebesluit op 10 november heeft genomen, maken voor hun Herindelingsontwerp een vergelijking tussen de beide regelingen en adviseren op basis daarvan aan BZK over hun gewenste inrichting. BZK neemt het uiteindelijk besluit.

Vraag 13: Op welke concrete onderzoeksresultaten, feiten en vergelijkingscriteria baseert het college de conclusie dat het dorpse karakter en de eigen identiteit van Rozendaal bij een fusie met Rheden/Brummen beter behouden kunnen blijven dan bij een fusie met Arnhem?

Antwoord: Zowel tijdens de bestuurlijke gesprekken (ook navolgbaar in de verslaglegging van &VandeLaar) als in de dagelijkse praktijk ziet het college grote verschillen in de aandacht voor en beleidsmatige inbedding van diversiteit en eigenheid van de verschillende dorpse eenheden tussen de variant Rheden-Brummen enerzijds en Arnhem anderzijds.
Al decennia is het gemeentebestuur van zowel Rheden als Brummen erop gericht beleid te voeren dat recht doet aan de kracht, kwaliteiten en identiteiten van de verschillende dorpen binnen hun gemeente. Dus geen generieke oplossingen voor alle dorpen hetzelfde, maar als uitgangspunt de identiteit van het individuele dorp. Dit uitgangspunt heeft centraal gestaan in de besluitvorming van de beide raden over de herindeling.

In het huidige beleid van Rheden en Brummen is het behoud van lokale identiteit en diversiteit tussen kernen een wezenlijk onderdeel van de dagelijkse aanpak. De beide gemeenten werken met kernenbeleid, dat zich onder meer vertaalt naar kernenwethouders, lokale vertegenwoordiging, bijvoorbeeld in dorpsraden. Het BAG-beleid leidt ertoe dat de dorpen en kernen hun eigen naam en zodoende identiteit behouden. Het feit dat zowel Rheden als Brummen al (heel) lang zijn opgebouwd uit meerdere dorpskernen waar inwoners zich ook als zodanig mee identificeren (ik kom uit Dieren of ik ben Velpenaar) in vergelijking met de stad Arnhem met haar verschillende woonwijken. En er wordt in de beleidsontwikkeling nadrukkelijk ontwikkeld vanuit de kenmerken van de kernen en met vaste inspraak van de kernen. Het is nu juist dit gegeven dat de beide raden ertoe heeft bewogen om samen te willen voegen. Concreet is dat te zien in het feit dat dorpen en kernen hun plaatsnaam behouden en als kernen worden betrokken in de beleidsontwikkeling t.a.v. bijvoorbeeld woningbouw of bijvoorbeeld het faciliteren van lokale gebruiken en festiviteiten. Ook dat de bestuurlijke nabijheid met dorpswethouders en ambtelijke aanspreekpunten per kern wordt vorm gegeven.

Het is nadrukkelijk de opdracht van de Rhedense en Brummense raad om bij de samenvoeging van Rheden en Brummen dit "gedeelde DNA" in de nieuwe gemeente te bestendigen. Dat blijkt ook uit de bestuurlijke gesprekken. Het college heeft op basis van de bestuurlijke gesprekken, én op basis van de operationele kennis in het veld het meest vertrouwen in de samenvoeging van Rheden en Brummen als het behoud van het dorpse karakter en de eigen identiteit betreft.

Het college ziet in de onderzoeksresultaten in samenhang met de bekende dagelijkse praktijk dat samenvoeging bij de gemeente Arnhem minder borging oplevert van het behoud van de eigen identiteit. In die variant is een sterke een proactieve Rozendaalse gemeenschap meer nodig. Arnhem geeft blijkens het rapport van &VandeLaar het volgende aan: Uitgangspunt is namelijk geen afzonderlijk beleid voor een kern als Rozendaal, maar toepassing van het Arnhemse beleid met waar passend een gebiedsgerichte invulling. Dit geeft aan dat het in de kern een centraal aangestuurde aanpak inhoudt, terwijl Rheden en Brummen juist een lokaal en dus meer decentrale benadering voorstaan. Het college ziet in de aanpak van Arnhem en de verwoording in het bestuurlijk gesprek echter een groot verschil met de aanpak van Rheden en Brummen. De gemeente Rozendaal zal – mede gebaseerd op het huidige BAG-beleid (2008) van die gemeente ertoe leiden dat Rozendaal een wijk (zoniet een buurt) wordt binnen de plaats Arnhem. Dat geldt ook voor Schaarsbergen en Elden. Dit leidt ertoe dat bijvoorbeeld plaatsnaamaanduiding in bijvoorbeeld een postadres zal wijzigen in Arnhem voor Rozendaalse inwoners en bedrijven. Het Arnhemse college heeft uitgesproken hier –

conform Elden, of Schaarsbergen wel 'visueel' te willen en kunnen voorzien in de plaatsnaamduiding, bijvoorbeeld door een plaatsnaambord. Ook geeft Arnhem aan dat er zoals voor Schaarsbergen het geval is – ook voor Rozendaal een dorpsraad met budget zou kunnen worden gefaciliteerd. Tenslotte denkt het college ook dat de natuurlijke barrière van de rijksweg A12 een aansluiting bij Arnhem minder voor de hand vindt liggen dan het direct aangrenzende Velp.

Vraag 14: Heeft het college hierbij expliciet onderzocht hoe Arnhem omgaat met het behoud van het dorpse karakter, de eigen identiteit en de lokale betrokkenheid in wijken en dorpen zoals Schaarsbergen? Zo ja, wat zijn de uitkomsten van deze vergelijking? Zo nee, waarom is deze vergelijking niet gemaakt?

Antwoord: Zie voorgaande beantwoording.

Vraag 15: Welke concrete verschillen verwacht het college tussen beide fusievarianten als het gaat om:

- **het behoud van de eigen identiteit en het groene karakter van Rozendaal;**
- **de invloed van inwoners op lokale besluitvorming;**
- **de positie en bevoegdheden van een eventuele dorpsraad;**
- **de beschikbaarheid van een lokaal budget voor voorzieningen en bewonersinitiatieven;**
- **de nabijheid en toegankelijkheid van bestuur en dienstverlening?**

Antwoord:

Onderwerp	*Mogelijkheden bij Brummen en Rheden*	*Mogelijkheden Arnhem*
Eigen identiteit en groen karakter	*Gebiedsgericht beleid dat rekening houdt met het eigen karakter, de landschappelijke kwaliteiten en de ruimtelijke kenmerken van Rozendaal.*	*Centraal gericht beleid dat – waar mogelijk of nodig wijkgerichte uitzonderingen kan faciliteren (zoals een dorpsraad).*
Invloed van inwoners	*Structurele betrokkenheid van inwoners en lokale organisaties bij plannen en besluiten die hun dorp raken.*	*Afhankelijk van proactieve organisatie van inwoners is in verdergaande mate invloed van inwoners en lokale organisatie mogelijk in de beleidsontwikkeling van Arnhem*
Dorpsraad	*Vaste cyclus voor afspraken met dorpsraad of vergelijkbare vertegenwoordiging. Daarbij zijn dorpswethouders aanwezig en vaste overlegmomenten met het college.*	*Dorpsraad vergelijkbaar met Schaarsbergen mogelijk.*
Lokaal budget	*De mogelijkheid om binnen de gemeentelijke begroting budgetten beschikbaar te stellen voor lokale voorzieningen en bewonersinitiatieven. Vast budget voor faciliteren dorpsraden*	*Subsidie voor wijkbudget mogelijk (in de basis gerelateerd aan concrete projecten).*

Bestuur en dienstverlening	*Gebiedsgericht werken, herkenbare aanspreekpunten en toegankelijke dienstverlening, zowel digitaal als waar nodig fysiek.*	*Wijkgerichte aanpak: 24 fysieke leefomgeving en 8 sociale wijkteams werken samen in de wijk. Inwoners van Rozendaal maken na de herindeling gebruik van de dienstverlening zoals Arnhem die voor al haar inwoners organiseert*

Uit de bestuurlijke gesprekken met Rheden en Brummen blijkt dat de opstart van een nieuw te vormen dorpsraad, of -vereniging voor Rozendaal vraagt willen faciliteren.

Vraag 16: Arnhem heeft ervaring met het ondersteunen van lokale gemeenschappen via onder meer een wijkgerichte aanpak en een dorpsraad in Schaarsbergen. Welke lessen trekt het college hieruit en waarom zouden vergelijkbare waarborgen voor Rozendaal binnen Arnhem onvoldoende zijn?

Antwoord: Het onderzoek dat nu is uitgevoerd biedt geen uitputtend inzicht in de verschillen tussen de inbedding van de verschillende participatievarianten van de gemeente Arnhem t.o.v. de nog op te richten nieuwe gemeente Rheden-Brummen (met evt. Rozendaal). Het verschil tussen de fusievarianten moet naar het oordeel van het college niet worden gezocht in de veronderstelling dat de ene gemeente wel en de andere geen oog heeft voor lokale gemeenschappen.
Doorslaggevend is in welke mate er vertrouwen is om tot concrete afspraken over lokale zeggenschap, dienstverlening, voorzieningen en identiteit te komen en hoe deze in de praktijk worden nagekomen.

Bij een herindeling met Rheden en Brummen ontstaat een nieuwe gemeente, waarin het beleid voor dorpen en kernen nog gezamenlijk wordt vormgegeven. Bij tijdige aansluiting kan Rozendaal hier als een gelijkwaardige partner invloed op uitoefenen en afspraken maken die recht doen aan het eigen karakter van het dorp.

Ook Arnhem heeft aangegeven rekening te willen houden met de specifieke kenmerken van Rozendaal. Het verschil is echter dat Rozendaal een wijk wordt binnen een bestaande gemeente, met bestaand beleid en bestaande werkwijzen. Arnhem kent voorbeelden van lokale betrokkenheid, zoals de dorpsraad in Schaarsbergen, maar beschikt niet over een afzonderlijk kernenbeleid waarin de positie van dorpen structureel is vastgelegd. Dergelijke initiatieven ontstaan vooral vanuit de lokale gemeenschap zelf. Het college ziet daarom bij Rheden en Brummen meer mogelijkheden om de positie, identiteit en lokale betrokkenheid van Rozendaal vanaf het begin een structurele plek te geven in het beleid van de nieuwe gemeente.

Vraag 17: Kan het college concreet aangeven welke aanvullende waarborgen voor het behoud van het dorpse karakter bij een aansluiting bij Rheden/Brummen mogelijk zijn en in hoeverre deze juridisch of bestuurlijk kunnen worden vastgelegd? Hoe verhouden deze waarborgen zich tot de mogelijkheden die Arnhem biedt?

Antwoord: Brummen en Rheden is het uitgangspunt en de opdracht vanuit de raad dat juist het kleine kernen en dorpenbeleid overeind blijven. Dit geldt ook voor ons, mocht Rozendaal het besluit tot herindelen met deze gemeenten hebben genomen ook voor het v behoud van de identiteit en het dorpse karakter van Rozendaal. Daarbij kan worden gedacht aan afspraken over gebiedsgericht werken, de betrokkenheid van inwoners, de positie van een dorpsraad, ondersteuning van bewonersinitiatieven, lokale voorzieningen en de bescherming van waardevolle ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten. Deze afspraken kunnen op verschillende manieren worden vastgelegd. Bestuurlijke uitgangspunten kunnen worden opgenomen in het Herindelingsontwerp en het herindelingsadvies. Na de herindeling kunnen onderdelen worden uitgewerkt in gemeentelijke verordeningen, participatieregelingen, beleidsprogramma's, begrotingsbesluiten en instrumenten onder de Omgevingswet.

Vraag 18: Is het college bereid de onderbouwing van deze vergelijking, inclusief de relevante onderzoeksresultaten en de mogelijkheden voor het vastleggen van concrete waarborgen, met de gemeenteraad te delen voordat een definitief besluit over de fusiepartner wordt genomen.

Antwoord: Een integrale vergelijking van de waarborgen voor het behoud van het dorpse karakter die bij beide herindelingsvarianten spelen kan nu niet worden gegeven. Dat hangt namelijk te zeer af van de nadere uitwerking in het vervolgproces met de eventuele fusiepartijen en de prioriteiten die uw raad daarin wenst te stellen. Het college ziet zich niet in staat om binnen de korte tijdsperiode die hiermee wordt bedoeld anders dan op basis van enkele gerichte vragen aan Rheden/Brummen en/of Arnhem, verdiepingen aan te brengen in het inzicht dat nu is geboden in de afzonderlijke rapporten en in deze beantwoording.